

ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนในตราสารทางการเงินของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย

Factors Affecting Thailand Higher Education Students' Financial Instrument Investment

วัลลพ ล้อมตะคุ¹ และ สิทธิชัย ลีวิวัฒน์วงศ์²

Wanlop Lomtaku¹, and Sittichai Leewiwatwong²

สาขาวิชาการเงินและการลงทุน คณะบริหารธุรกิจและนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

Finance and Investment program, School of Business and Communication Arts, University of Phayao

E-mail: wanlop.lo@up.ac.th¹

Received June 1, 2023; **Revised** July 25, 2023; **Accepted** August 15, 2023

Abstract

The purpose of this study was to examine the factors that affect Thai higher education students' financial instrument investment. The study was quantitative research. The data were analyzed using mean, standard deviation, and logistic regression analysis. The research findings are as follows: First, most of the university students who answered the questionnaire do not have an investment. They are female, study social science, and have an average monthly income of equal to or less than 5,000 baht. Their average monthly investment is also equal to, or less than, 5,000 baht. Second The students who had invested and those who did not, were significantly different in the level of financial knowledge, ability to take risk, willingness to take risk, investment personality, and expected return. Finally, the model of factors affecting Thailand higher education students' financial instrument investment was suitable, and the accuracy of the model to predict Thailand higher education students' financial instrument investment was 69.60%. Moreover, there were three factors that significantly affected Thai higher education students' financial instrument investment: average monthly investment, ability to take risk and willingness to take risk, and financial knowledge.

Keywords: financial instrument investment; financial knowledge; ability to take risk and willingness to take risk; investment personality; expected return

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนในตราสารทางการเงินของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 496 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และแบบจำลองโลจิสติกส์แบบสองทางเลือก ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีการลงทุน เป็นเพศหญิง กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา คือด้าน สังคมศาสตร์ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท เงินลงทุนต่อเดือน น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการลงทุนกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ลงทุน มีความรู้ความ เข้าใจทางการเงินขั้นพื้นฐาน ความสามารถและความเต็มใจรับความเสี่ยง บุคลิกภาพในการลงทุน ผลตอบแทนที่ คาดหวังจากการลงทุนแตกต่างกัน แบบจำลองปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนในตราสารทางการเงินของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย มีความเหมาะสม โดยมีความแม่นยำในการทำนาย ร้อยละ 69.60 และปัจจัยที่มีผล ต่อการลงทุนในตราสารทางการเงินของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย มากที่สุดคือ ปัจจัยเงินลงทุนต่อ เดือน ปัจจัยความสามารถและความเต็มใจยอมรับความเสี่ยง และปัจจัยด้านความรู้ทางการเงินขั้นพื้นฐาน

คำสำคัญ: การลงทุนตราสารทางการเงิน; ความรู้ทางการเงินขั้นพื้นฐาน; ความสามารถรับความเสี่ยงและความเต็มใจรับความเสี่ยง; บุคลิกภาพในการลงทุน; ผลตอบแทนที่คาดหวังจากการลงทุน

บทนำ

การลงทุน คือ การออมประเภทหนึ่ง เป็นการออมเพื่อให้ได้รับผลตอบแทนที่มากขึ้น ซึ่งจะต้องยอมรับความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นเช่นกัน การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและตราสารทางการเงิน จัดว่าเป็นการออม ทางเลือกหนึ่ง การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและตราสารทางการเงิน นั้น ผู้ลงทุนจะได้รับผลตอบแทน ในรูปเงินปันผล และกำไร (หรือขาดทุน) จากการซื้อขายหลักทรัพย์และตราสารทางการเงิน ซึ่งผู้ลงทุนมีจุดมุ่งหมาย หลัก คือ เพื่อให้ได้รับผลตอบแทนสูงสุด ณ ระดับความเสี่ยงหนึ่ง หรือเพื่อลดความเสี่ยงให้ต่ำที่สุด ณ ระดับอัตรา ผลตอบแทนหนึ่ง อย่างไรก็ตามราคาหลักทรัพย์และราคาของตราสารทางการเงิน มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทำให้ผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนได้รับอาจไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง นั่นก็คือความเสี่ยงจากการลงทุน (Phaksabsri and Mahamad, 2018)

การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์และตราสารทางการเงิน เป็นทางเลือกหนึ่งในการลงทุนเพื่อทำกำไร ทั้งจาก ราคาหุ้นที่ปรับตัวสูงขึ้น (Capital Gain) และการจ่ายเงินปันผล และยังเป็นการบริหารสภาพคล่องทางการเงิน รวมทั้ง เป็นการกระจายตัวความเสี่ยงด้านการลงทุนอีกด้วย สำหรับดัชนีตลาดหลักทรัพย์ (Set Index) นับได้ว่าเป็นตัวเลขที่ ชี้นำภาพเศรษฐกิจจริงในอนาคตอันใกล้ ปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการเติบโตของตลาดหลักทรัพย์ทั้งด้าน ขนาดและความน่าสนใจในการลงทุน ก็คือ การเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศ การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ย และจ่ายเงินปันผล การเข้าระดมทุน ราคาน้ำมัน ทองคำ ปริมาณการซื้อขายของนักลงทุนต่างประเทศ การ เปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ เป็นตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจในปริมาณการ ลงทุนในตลาดหุ้น ทำให้นักลงทุนต้องเจอกับความเสี่ยงจากการลงทุนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น ควรมีการวิเคราะห์ ความเสี่ยงของการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์สำหรับปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์ที่จะลงทุนอย่างเหมาะสม เพื่อให้ได้รับผลประโยชน์จากการลงทุนได้สูงสุด (Phaksabsri and Mahamad, 2018)

ประชาชนจำนวนมากเริ่มมีการมองหาแหล่งเงินออมในรูปแบบอื่น ๆ กันมากขึ้น เพื่อแสวงหาผลตอบแทนที่มากกว่าในรูปของอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ซึ่งอาจจะไม่สามารถให้ผลตอบแทนที่ดีได้เมื่อเทียบกับอัตราเงินเฟ้อ อีกทั้งปัจจุบันข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินต่าง ๆ นั้น สามารถเข้าถึงได้ง่ายขึ้น และสถาบันการเงินต่าง ๆ ได้มีการออกแบบผลิตภัณฑ์ทางการเงินเพื่อตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของนักลงทุนมากขึ้น

ตราสารทุน และตราสารหนี้ เป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ ที่เหมาะสมสำหรับผู้ที่มีเงินออม โดยเฉพาะ ผู้ที่ต้องการความหลากหลายในการลงทุน ทั้งประเภทของหลักทรัพย์ที่จะลงทุน ผลตอบแทนจากการลงทุนในรูปแบบต่าง ๆ ในอัตราที่สูงกว่าและหลากหลายรูปแบบกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับฝากเงินในธนาคาร อีกทั้งยังเป็นการออมในรูปแบบใหม่ที่มีความสามารถในการแข่งขันกับสภาวะเงินเฟ้อที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังมีช่องทางการลงทุนที่ง่ายและสะดวกผ่านระบบออนไลน์หรือการโทรศัพท์สั่งซื้อผ่านบริษัทหลักทรัพย์ที่มีประวัติการดำเนินการที่ดี

นักศึกษาในปัจจุบันนี้ ส่วนใหญ่มีเงินเก็บเป็นของตัวเอง ทั้งเงินที่เก็บออมจากค่าขนม เงินที่ได้มาจากคนในครอบครัวในโอกาสพิเศษต่าง ๆ เช่น ตรุษจีน ปีใหม่ หรือวันเกิด และเงินที่ได้จากการหารายได้เสริม เช่น ขายของออนไลน์ รีวิวลสินค้า และงานฟรีแลนซ์ต่าง ๆ และจากการสำรวจข้อมูลกับนักศึกษาในเบื้องต้น พบว่านักศึกษาบางส่วนมีเงินออม และมีการลงทุนที่มากกว่าการฝากเงินกับธนาคาร จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกลงทุนในตราสารทางการเงินของนักศึกษา เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้นำข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยในครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมให้ความรู้และความเข้าใจกับนักศึกษา และผู้ที่สนใจลงทุนในตราสารทางการเงินต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความแตกต่างของระดับความรู้ทางการเงินขั้นพื้นฐาน ความสามารถในการรับความเสี่ยง และความเต็มใจในการรับความเสี่ยง บุคลิกภาพในการลงทุน และผลตอบแทนที่คาดหวังในการลงทุน ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในประเทศไทย ระหว่างผู้ที่เคยลงทุน และไม่เคยลงทุน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลในการตัดสินใจนำเงินไปลงทุนตราสารทางการเงินของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา: การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกลงทุนตราสารทางการเงินของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย ได้แก่ ความรู้ทางการเงินขั้นพื้นฐาน ความสามารถรับความเสี่ยงและความเต็มใจรับความเสี่ยง บุคลิกภาพในการลงทุน ผลตอบแทนที่คาดหวังจากการลงทุน

ขอบเขตด้านตัวแปร: ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ทางการเงินขั้นพื้นฐาน ความสามารถและความเต็มใจในการรับความเสี่ยง บุคลิกภาพในการลงทุน และผลตอบแทนที่คาดหวังจากการลงทุน ตัวแปรตาม คือ การลงทุนและไม่ลงทุนในตราสารทางการเงิน

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง: ประชากร คือ นักศึกษา ในสถาบันการศึกษาของรัฐ ในประเทศไทย จำนวน 1,247,326 คน (Office of the Higher Education Commission, 2022) กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาในสถาบันการศึกษาของรัฐ ในประเทศไทย จำนวน 496 คน

ขอบเขตพื้นที่การวิจัย: สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ประเทศไทย

ขอบเขตระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้: 1 ตุลาคม 2565 – 30 กันยายน 2566

บททวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการลงทุน

การลงทุน หมายถึง ภาระผูกพันในช่วงระยะเวลาหนึ่งของเงินทุนจำนวนหนึ่ง เพื่อให้ได้มาซึ่งผลตอบแทนในอนาคตที่มากกว่าพอจะชดเชยกับภาระผูกพันในช่วงระยะเวลานั้นด้วย (Ritthittraiphop, 2015) ดังนั้นนักลงทุนแต่ละรายจะคาดหวังผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนต่างกัน โดยอาจขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ของการลงทุนนั่นเอง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ทางการเงิน

ความรู้ความเข้าใจทางการเงิน หมายถึง ความรู้ความสามารถในการสื่อความหมาย แปลความ ตีความ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพื้นฐานความรู้ทางเศรษฐกิจและแนวคิดทางการเงิน รวมถึงความรู้ความเข้าใจวินัยทางการเงิน รู้จักวางแผนและสามารถบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดการตัดสินใจทางการเงินที่ดีเพื่อให้ตนเองมีสุขภาพทางการเงินที่ดี (Tharacheewin, 2015)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความเสี่ยงและผลตอบแทน

การลงทุนในหลักทรัพย์ใดที่คาดว่าจะได้ผลตอบแทนสูงย่อมจะมีความเสี่ยงสูงด้วยเช่นกัน เพราะความเสี่ยง คือ ความไม่แน่นอนที่จะเกิดขึ้นอย่างแน่นอน ก่อนตัดสินใจลงทุนเราจึงต้องประเมิน “ความเสี่ยงที่จะยอมรับได้” อย่างรอบคอบก่อนเสมอ เบื้องต้นให้ถามตัวเองว่าถ้าไม่ได้รับผลตอบแทนตามที่คาดหวัง และถ้าต้องสูญเสียเงินลงทุนบางส่วนหรือทั้งหมดไป จะมีผลกระทบทางการเงินและมีผลกระทบต่อสภาพจิตใจมากน้อยเพียงใด ความเสี่ยงในการลงทุนเป็นสิ่งที่นักลงทุนจะต้องเผชิญ นักลงทุนที่ดีจึงต้องประเมินความเสี่ยงตลอดช่วงระยะเวลาที่ลงทุนเพื่อให้สามารถวิเคราะห์หาทางเลือกการลงทุนที่เหมาะสมได้ การลงทุนที่มีประสิทธิภาพ จึงหมายถึง การสร้างสมดุลระหว่างความเสี่ยงและผลตอบแทนได้อย่างเหมาะสมสำหรับตัวเรา นักลงทุนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับผลตอบแทนโดยไม่คำนึงถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ทำให้การลงทุนไม่บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

ความเสี่ยง ประกอบด้วย 1) ความเสี่ยงทั้งระบบ (Systematic risk) เป็นความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อวงกว้างซึ่งอาจสร้างความเสียหายได้มาก สาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยงทั้งระบบ เช่น การเกิดโรคระบาด ปัญหาทางการเมือง การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย เหตุการณ์วินาศกรรม 9/11 วิกฤตต้มยำกุ้ง วิกฤตซับไพร์ม เป็นต้น และ 2) ความเสี่ยงเฉพาะตัว (Unsystematic risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นเฉพาะกับหลักทรัพย์บางตัวหรือบางกลุ่มเท่านั้น ซึ่งจะไม่ส่งผลกระทบต่อหลักทรัพย์อื่น เช่น ข่าวการทุจริตของผู้บริหารบริษัทจดทะเบียนแห่งหนึ่ง หรือ การพบสารเคมีตกค้างในสินค้าชนิดหนึ่งก็จะส่งผลกระทบต่อราคาหุ้นของบริษัทที่เกี่ยวข้องเท่านั้น การวางแผนการจัดสรรสินทรัพย์ลงทุน (Asset allocation) อย่างรอบคอบ และการกระจายการลงทุน (Diversification) อย่างเหมาะสม จะช่วยลดความเสี่ยงเฉพาะตัวได้ (Phuengmuang, 2017)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความสามารถและความเต็มใจในการรับความเสี่ยง

การรับรู้ความเสี่ยง (Perceived risk) เกี่ยวข้องกับการรับรู้คุณภาพเมื่อประเมินสินค้าและบริการ สามารถแบ่งประเภทความเสี่ยงออกเป็น 5 ประเภท (Murphy & Enis, 1986)

1. ความเสี่ยงทางการเงิน (Financial risk) เป็นความเสี่ยงของการสูญเสียเงินเพราะผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่สามารถตอบสนองความคาดหวังได้
2. ความเสี่ยงทางจิตวิทยา (Psychological risk) คือ ความเสี่ยงของการเลือกผลิตภัณฑ์ที่ไม่ถูกต้องที่มีผลกระทบในทางลบต่อตัวเอง
3. ความเสี่ยงทางกายภาพ (Physical risk) คือความเสี่ยงที่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค ตนเอง หรือผู้อื่นในขณะที่ใช้สินค้าหรือบริการ
4. ความเสี่ยงการใช้งาน (Functional risk) คือความเสี่ยงที่ผลิตภัณฑ์จะไม่ทำงานตามที่คาดหวัง
5. ความเสี่ยงทางสังคม (Social risk) เป็นความเสี่ยงของการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ สถานะของผู้บริโภคจะเปลี่ยนในหมู่เพื่อน หรือครอบครัวของเขา หรือเพื่อนร่วมงานของเขาเมื่อใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริการ

การรับรู้ความเสี่ยงที่ไม่คาดคิดและความไม่แน่นอนของสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ที่ได้จากการซื้อสินค้า ผู้บริโภคจะพิจารณาความเสี่ยงจากการรับรู้ของตัวเองทัศนคติและประสบการณ์ที่ผ่านมาที่มีการใช้กลยุทธ์เรื่องของการหลีกเลี่ยงการรับรู้ความเสี่ยงของผู้บริโภค โดย Laroche, Habibi and Richard (2013) ตั้งข้อสังเกตว่าการรับรู้ความเสี่ยงมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อความตั้งใจซื้อ (Kritiyachotipakorn et al., 2013)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบุคลิกภาพในการลงทุน

Baillard, Biehi and Kaiser (1986) ได้แบ่งผู้ลงทุนออกเป็น 5 ประเภท โดยพิจารณาจากแนวปฏิบัติในการลงทุน (method of action) ซึ่งผลสะท้อนออกมาจากความมั่นใจ (confidence) หรือความวิตกกังวล (anxious) และความระมัดระวัง (careful) หรือความหุนหันพลันแล่น (impetuous) ของผู้ลงทุนแต่ละบุคคล ดังนี้

- 1) นักผจญภัย (adventurer) เป็นผู้ลงทุนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง สามารถยอมรับความไม่แน่นอนของชีวิตได้ ซึ่งรวมถึงการลงทุนด้วย เมื่อต้องตัดสินใจมักหุนหันพลันแล่น ขาดความรอบคอบ และ มักเป็นบุคคลที่ต้องการลงทุนแบบมุ่งหวังผล
- 2) เป็นตัวของตัวเอง (Individualist) เป็นผู้ลงทุนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง เช่นเดียวกับนักผจญภัย แต่จะมีการตัดสินใจอย่างรอบคอบระมัดระวัง โดยจะพิจารณาการลงทุนอย่างถี่ถ้วน เป็นบุคคลที่ต้องการลงทุนแบบมุ่งหวังผล และมักลงทุนด้วยตนเอง แต่ถ้าไว้วางใจให้มืออาชีพจัดการลงทุนให้แล้ว ก็มักจะไม่เข้ามายุ่งในกระบวนการตัดสินใจในการลงทุนเลย
- 3) ดาราผู้มีชื่อเสียง (celebrity) เป็นผู้ลงทุนที่มีลักษณะวิตกกังวล ในขณะเดียวกันก็เป็นพวกตามกระแสและกลัวตกขาว จึงมักตัดสินใจเร็ว โดยไม่ค่อยระมัดระวัง ผู้ลงทุนประเภทนี้ ส่วนใหญ่จะลงทุนในหุ้นรายตัวมากกว่า ที่เป็นกองทุนรวม
- 4) ผู้พิทักษ์ (guardian) เป็นผู้ลงทุนที่มีลักษณะระมัดระวังรอบคอบ ค่อนข้างจู้จี้และมีความวิตกกังวลมาก เป็นคนที่รู้ข้อจำกัดของตัวเอง และกลัวการตัดสินใจ จึงเต็มใจจะให้ผู้จัดการกองทุนมืออาชีพเข้ามาช่วยในการจัดการลงทุน เพราะคิดว่า มีข้อมูลดีกว่า ทนสมัยกว่า และเป็นผู้เชี่ยวชาญ และมักพอใจที่จะลงทุนแบบรอรับผล เพราะจะสามารถรักษาการลงทุนเอาไว้ได้

5) พวกที่อยู่คาบเส้น (straight arrow) เป็นผู้ลงทุนที่ไม่จัดอยู่ในประเภทใดประเภทหนึ่งข้างต้น แต่จะมีลักษณะกลาง ๆ ซึ่งจะมีลักษณะการตัดสินใจลงทุนแบบผสมผสาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research Method) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาในครั้งนี้ คือ นักศึกษา ในสถาบันศึกษาของรัฐ ในประเทศไทย จำนวน 1,247,326 คน (Office of the Higher Education Commission, 2022)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณาของ Peduzzi et al. (1996) ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่เหมาะสมในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์ โดยขนาดกลุ่มตัวอย่างคำนวณจากสูตร ดังนี้

$$N = 10 k / p$$

เมื่อ N คือ ขนาดตัวอย่างน้อยที่สุด
p คือ สัดส่วนตัวอย่างที่น้อยที่สุดในประชากร
k คือ ตัวแปรอิสระ = 10
เพราะฉะนั้นกลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุด เท่ากับ 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องไปทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) เป็นการทดสอบความเที่ยงตรง ของแบบสอบถาม โดยการหาค่า IOC (Index of item objective congruence) ซึ่งได้ทำการส่งแบบสอบถามให้อาจารย์ และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน หลังจากนั้น ได้นำไปทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) โดยการนำแบบสอบถาม จำนวน 30 ชุด ไปทำงานทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาจำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น ของเครื่องมือ โดยใช้ สถิติ Cronbach's Alpha ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.956

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทำหนังสือขอเก็บข้อมูลไปยังสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) และกอง กิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ พร้อมทั้งประสานไปยังผู้ประสานงานกับกองกิจการนักศึกษา เครือข่าย อาจารย์มหาวิทยาลัยทุกภูมิภาคทั่วประเทศ ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ กรุงเทพฯ และปริมณฑล เพื่อส่งแบบสอบถามออนไลน์ ให้กับนักศึกษาในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ผ่านข้อความทางกลุ่ม แอปพลิเคชันไลน์ (Line) และทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) ของนักศึกษาและติดตามให้นักศึกษาตอบกลับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ จะใช้สถิติพรรณนา และสถิติอนุมาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนในตราสารทางการเงินของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย ระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่มีการลงทุน กับกลุ่มนักศึกษาที่ไม่มีการลงทุน โดยการวิเคราะห์ด้วยสถิติ t-test

2) การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนในตราสารทางการเงินของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์ (Logistic Regression Analysis) ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยกำหนดให้ 1 คือ มีการลงทุน และ 0 คือ ไม่มีการลงทุน ส่วนตัวแปรอิสระที่พิจารณาในการศึกษานี้ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ระดับความรู้ทางการเงินขั้นพื้นฐาน ความสามารถและความเต็มใจในการรับความเสี่ยง ผลตอบแทนที่คาดหวัง บุคลิกภาพในการลงทุน ซึ่งจะจัดอยู่ในรูปแบบอรรถประโยชน์ สามารถแสดงได้ดังนี้

$$Z = \beta_0 + \beta_1 \text{MALE} + \beta_2 \text{Fa} + \beta_3 \text{IN} + \beta_4 \text{EP} + \beta_5 \text{SA} + \beta_6 \text{INM} + \beta_7 \text{FK} + \beta_8 \text{RA} + \beta_9 \text{PS} + \beta_{10} \text{EX} + \varepsilon$$

เมื่อ Z คือ อรรถประโยชน์ของการลงทุนในตราสาร

$\beta_0, \beta_1, \dots, \beta_{10}$ คือ สัมประสิทธิ์ที่แสดงอิทธิพลของตัวที่ 1 ที่มีต่อตัวแปรตาม

MA คือ เพศ

Fa คือ สาขาวิชาที่ศึกษา

IN คือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

EP คือ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน

SA คือ เงินออมเฉลี่ยต่อเดือน

INM คือ เงินลงทุนเฉลี่ยต่อเดือน

FK คือ ความรู้ทางการเงินขั้นพื้นฐาน

RA คือ ความสามารถและความเต็มใจรับความเสี่ยง

PS คือ บุคลิกภาพในการลงทุน

EX คือ ผลตอบแทนที่คาดหวัง

ε คือ ค่าความแตกต่างหรือความคลาดเคลื่อน

และนำฟังก์ชันอรรถประโยชน์ไปคำนวณหาความน่าจะเป็นหรือโอกาสที่มีเงินออม ในรูปแบบความน่าจะเป็นดังสมการต่อไปนี้

$$P(y) = e^{Z} / [1 + e]^{-Z}$$

เมื่อ P(y) คือ ความน่าจะเป็นหรือโอกาสที่จะเลือกลงทุน

e คือ ค่าลัทธิธรรมชาติมีค่าประมาณ 2.718

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนในตราสารทางการเงินของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 496 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีการลงทุน (ร้อยละ 66.50) โดยเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 62.3) กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา คือ ด้านสังคมศาสตร์ (ร้อยละ 74.4) มหาวิทยาลัยที่ศึกษาตั้งอยู่ในภาคเหนือ (ร้อยละ 70.6) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท (ร้อยละ 44.8) ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน

5,001–10,000 บาท (ร้อยละ 48.2) เงินออมของนิสิตต่อเดือน น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท (ร้อยละ 83.7) และ เงินลงทุนต่อเดือน น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท (ร้อยละ 83.5)

กลุ่มตัวอย่างที่มีการลงทุน กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ลงทุน มีระดับความรู้ทางการเงินขั้นพื้นฐาน ผลตอบแทน ที่คาดหวัง อยู่ในระดับปานกลาง และมีความสามารถและความเต็มใจรับความเสี่ยง อยู่ในระดับต่ำ

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างที่มีการลงทุน กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ลงทุน มีปัจจัยด้าน ระดับความรู้ทางการเงินขั้นพื้นฐาน ความสามารถและความเต็มใจรับความเสี่ยง บุคลิกภาพในการลงทุน ผลตอบแทน ที่คาดหวัง แตกต่างกัน

ตารางที่ 1 แสดงค่าสถิติของแบบจำลองปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนในตราสารทางการเงินของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย

Table 1 Shows the statistical values of the model of factors that affect Thai higher education students' financial instrument investment.

รหัส	ชื่อตัวแปรอิสระ	Coefficient	S.E.	P – Value	EXP(B)
Constant		-3.642	0.931	0.000	0.026
MALE	เพศ	-0.653**	0.181	0.000	0.520
Fa	คนที่ท่านศึกษา	0.262	0.198	0.185	1.300
IN	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	0.004	0.156	0.979	1.004
EP	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน	-0.055	0.181	0.761	0.946
SA	เงินออมต่อเดือน	0.414	0.252	0.100	1.513
INM	เงินลงทุนต่อเดือน	0.556**	0.257	0.030	1.745
FK	ความรู้ทางการเงิน	0.442*	0.150	0.003	1.556
RA	ความสามารถและความเต็มใจ ในการรับความเสี่ยง	0.482**	0.212	0.023	1.620
PS	บุคลิกภาพในการลงทุน	0.103	0.073	0.157	1.108
EX	ผลตอบแทนที่คาดหวัง	0.077	0.103	0.458	1.080
Method	Enter				
-2log likelihood	571.983				
Cox & Snell R Square	0.115				
Nagelkerke R Square	0.159				
Percentage	69.60				
N	496				

หมายเหตุ: * หมายถึง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

** หมายถึง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากการศึกษาผลของปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนในตราสารทางการเงินของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในประเทศไทย โดยใช้แบบจำลองโลจิต สองทางเลือก (Binary logit model) ผลการพัฒนาแบบจำลอง พบว่า เงิน ลงทุนต่อเดือน มีผลต่อการเลือกลงทุนตราสารทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($b=0.556$, $p=0.030$) รองลงมา คือตัวแปรความสามารถรับความเสี่ยงและความเต็มใจรับความเสี่ยง มีผลต่อการเลือกลงทุนตราสารทางการเงิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($b=0.482$, $p=0.023$) และระดับความรู้ทางการเงินระดับพื้นฐาน มีผลต่อการเลือกลงทุน

ตราสารทางการเงิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($b=0.442$, $p=0.003$) โดยทั้งสามตัวแปรมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการเลือกลงทุนตราสารทางการเงิน

ผลการวิเคราะห์แบบจำลองมีสมการดังนี้

$Z = -3.642 + 0.556^{**} \text{ เงินลงทุนต่อเดือน} + 0.442^{*} \text{ ความรู้ทางการเงินขั้นพื้นฐาน} + 0.482^{**} \text{ ความสามารถและความเต็มใจรับความเสี่ยง}$

เมื่อพิจารณาค่า Odd Ratio จากค่า EXP(B) พบว่า เมื่อนักศึกษา มีเงินลงทุนต่อเดือนเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้โอกาสที่นักศึกษาจะเลือกลงทุนในตราสารทางการเงินเพิ่มขึ้น เท่ากับ 1.745 เท่า เมื่อนักศึกษา มีความรู้ทางการเงินขั้นพื้นฐานเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้โอกาสที่นักศึกษาจะเลือกลงทุนในตราสารทางการเงินเพิ่มขึ้น เท่ากับ 1.556 เท่า และเมื่อนักศึกษา มีความสามารถและความเต็มใจรับความเสี่ยงเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้โอกาสที่นักศึกษาจะเลือกลงทุนในตราสารทางการเงินเพิ่มขึ้น เท่ากับ 1.620 เท่า

แบบจำลองปัจจัยมีผลต่อการลงทุนในตราสารทางการเงินของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย มีความเหมาะสม โดยมีค่า Percentage Correct ที่ 69.60% และค่าของ Nagelkerke R Square ที่ 15.90%

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนในตราสารทางการเงินของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างที่มีการลงทุน และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ลงทุน มีปัจจัยระดับความรู้ทางการเงินขั้นพื้นฐาน ความสามารถและความเต็มใจรับความเสี่ยง บุคลิกภาพในการลงทุน และผลตอบแทนที่คาดหวัง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนในตราสารทางการเงินของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในประเทศไทย พบว่า ความรู้ทางการเงินขั้นพื้นฐานมีความสัมพันธ์กับการเลือกลงทุนตราสารทางการเงินไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chanin (2015), and Chainarongdechakul (2014) ที่พบว่าปัจจัยด้านความรู้ส่งผลเชิงบวกต่อการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ของผู้มีเงินออมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และแบบจำลองปัจจัยในการเลือกลงทุนตราสารทางการเงินของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย มีความเหมาะสม โดยมีค่า Percentage Correct ที่ 69.60% และค่าของ Nagelkerke R Square ที่ 15.90%

สรุป

สรุปผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนในตราสารทางการเงินของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับความรู้ทางการเงินขั้นพื้นฐาน ผลตอบแทนที่คาดหวัง อยู่ในระดับปานกลาง และมีความสามารถและความเต็มใจรับความเสี่ยง อยู่ในระดับต่ำ ผลการทดสอบสมมติฐาน กลุ่มตัวอย่างที่มีการลงทุน และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ลงทุน มีปัจจัยระดับความรู้ทางการเงินขั้นพื้นฐาน ความสามารถและความเต็มใจรับความเสี่ยง บุคลิกภาพในการลงทุน และผลตอบแทนที่คาดหวัง แตกต่างกัน และปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุน

ในตราสารของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย มากที่สุด คือ ปัจจัยเงินลงทุนต่อเดือน ความรู้ทางการเงินขั้นพื้นฐาน และความสามารถและความเต็มใจรับความเสี่ยง ตามลำดับ โดยแบบจำลองมีความแม่นยำในการทำนายร้อยละ 69.60

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาผลของ ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนในตราสารทางการเงินของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย มีข้อเสนอแนะดังนี้

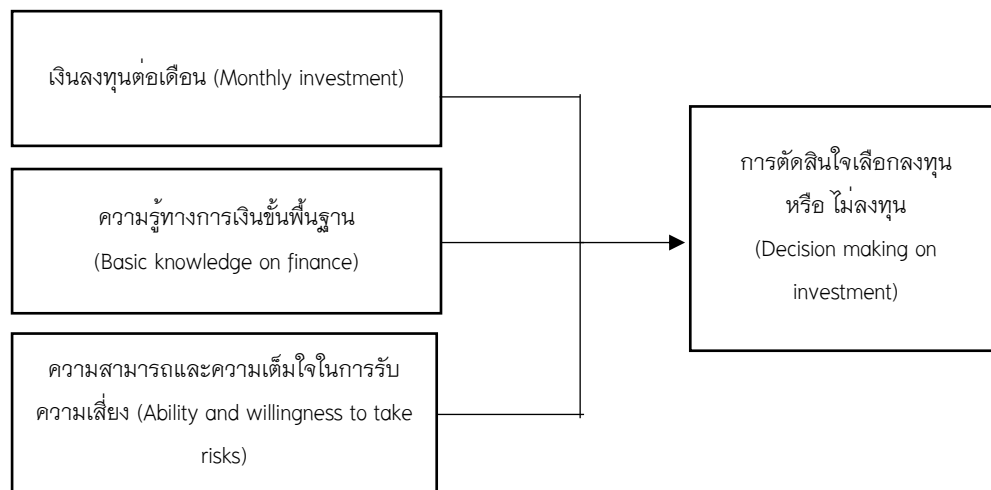
1. ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งที่มีการลงทุน และไม่มีการลงทุน มีระดับความรู้ทางการเงินขั้นพื้นฐาน ผลตอบแทนที่คาดหวัง อยู่ในระดับปานกลาง และมีความสามารถและความเต็มใจรับความเสี่ยง อยู่ในระดับต่ำ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเงินและการลงทุนควรเข้ามาส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้ด้านการเงินและการลงทุนให้กลุ่มนักศึกษามากขึ้น เนื่องจากเป็นคนอีกกลุ่มที่มีเงินออมและมีความสนใจในการลงทุน โดยอาจมีการอบรมให้ความรู้ให้นักศึกษาในเรื่อง ความรู้ทางการเงินและการลงทุน ความสามารถและความเต็มใจในการรับความเสี่ยง บุคลิกภาพในการลงทุน และผลตอบแทนที่คาดหวัง และตราสารทางการเงินที่เหมาะสมกับนักลงทุนแต่ละประเภท เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจและมีแนวทางในการเลือกลงทุนในตราสารทางการเงินต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับตนเองมากขึ้นต่อไป

2. ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนในตราสารทางการเงินของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย มากที่สุด คือ ปัจจัยเงินลงทุนต่อเดือน ความรู้ทางการเงินขั้นพื้นฐาน และความสามารถและความเต็มใจรับความเสี่ยง ตามลำดับ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจเข้ามาแนะนำให้ความรู้เกี่ยวกับการลงทุน ที่เหมาะสมกับเงินออมและเงินลงทุนของนักศึกษา มีการเข้ามาให้ความรู้ทางการเงินและการลงทุนขั้นพื้นฐานกับนักศึกษา และควรมีการให้คำแนะนำการลงทุนที่เหมาะสมกับความสามารถและความเต็มใจรับความเสี่ยงของนักศึกษา ทั้งนี้ เพื่อให้ นักศึกษา สามารถลงทุนในตราสารได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีโอกาสได้รับผลตอบแทนตามที่คาดหวังต่อไป

3. การศึกษาครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปอาจมีการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เช่น ผู้ที่เพิ่งทำงาน (First Jobber) ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีรายได้เป็นของตนเองอย่างชัดเจนแล้ว ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้มีการวางแผนการออมและการลงทุนในตราสารทางการเงินที่ถูกต้องและเหมาะสมกับตนเองต่อไป

องค์ความรู้ใหม่

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนในตราสารทางการเงินของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย สร้างองค์ความรู้ใหม่ ดังนี้ คือ การสร้างแบบจำลองปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนในตราสารทางการเงินของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย ซึ่งแบบจำลอง มีความแม่นยำในการทำนายการลงทุนของนักศึกษา ได้ถูกต้องถึงร้อยละ 69.60 และปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนในตราสารของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย มากที่สุด คือ ปัจจัยเงินลงทุนต่อเดือน ความรู้ทางการเงินขั้นพื้นฐาน และความสามารถและความเต็มใจรับความเสี่ยง โดยมีโมเดลดังนี้

ภาพที่ 1 แบบจำลองปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนในตราสารทางการเงินของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย

Fig.1 Model of factors affecting Thai higher education students' financial instrument investment.

References

- Bailard, T.E., Biehl, D.L., & Kaiser, R.W. (1986). *Personal Money Management* (5th ed.). Science Research Associates.
- Chainarongdechakul, P. (2014). *Factors Influencing Decision to Investment in Stock Exchange of Thailand of Local Individual Investors*[Independent study, Master of Business Administration, Thammasat University].
- Chanin, P. (2015). *Factors Influencing Decision to Investment in Securities of Savers in Bangkok and Perimeter Area*[Independent study, Master of Business Administration, Thammasat University].
- Kritiyachotipakorn, K., Panichpathom, S., Sriboonjit, J., & Rattanaprichavej, N. (2013). How Customer Perceived Value and Perceived Risk Influence? The Purchase Intention and Willingness to Pay for 30-Years Leasehold Luxury Residences in Bangkok. *European Real Estate Society (Eres)*, 12, 515-521.
- Laroche, M., Habibi, M. R., & Richard, M.O. (2013). To Be or Not to Be in Social Media: How Brand Loyalty Is Affected by Social Media?. *International Journal of Information Management*, 33(1), 76-82. <https://doi.org/10.1016/j.ijinfomgt.2012.07.003>
- Murphy, P. E., & Enis, B. M. (1986). Classifying Products Strategically. *Journal of Marketing*, 50(3), 24-42. <https://doi.org/10.1177/002224298605000303>

- Office of the Higher Education Commission. (2022). *Number of Thailand Higher Education Students*. <http://info.mhesi.go.th/info/>
- Phaksabsri, T., & Mahamad, P. (2018). *Factors Affecting the Amount of Investment in the Stock Exchange of Thailand*. In The 13th RSU National Graduate Research Conference. (pp.1270–1280). 2018, August 16. Graduate School, Rangsit University.
- Peduzzi, P., Concato, J., Kember, E., Holford, T.R., & Feinstein, A.R. (1996). A Simulation Study of the Number of Events per Variable in Logistic Regression Analysis. *Journal of Clinical Epidemiology*, 49(12), 1373–1379. [https://doi.org/10.1016/S0895-4356\(96\)00236-3](https://doi.org/10.1016/S0895-4356(96)00236-3)
- Phuengmuang, S. (2017). *Financial Literacy and Attitude of Undergrad Students the Case Naresuan University*[Master's thesis, Naresuan University].
- Ritthitraiphop, P. (2015). *Factors Affecting Customers' Investment in Good Corporate Governance Long Term Equity Fund of UOB in Chiang Mai Province*[Independent study, Master of Economics, Chiang Mai University].
- Tharacheewin, N. (2015). *Factors Influencing Individuals Retirement Plan Saving Behavior* [Master's thesis, Kasetsart University].